

تەفسىرى سورەتى

الرحمن

رېگاكانى لەبەركىدى سورەتى آللَّٰهُمْنُ

تەفسىرى ئاسان بۆ سورەتە كە

شىوازى پرسىيارە كان

((سۈرەت ئالَّٰهُمْن))

وھىگىرانى: ئەياد فەھمى

بە سۇپاسەوھ وھىگىراوھ لەلایەن م. ئەياد فەھمى

ریگای یه که م:-

زانایان شیعریکیان داناوه که یارمه تیت ده دات له وهی ئایه ته کانی سوره تی
ره حمان به جوانی له بکهیت و ئایه ته کانت لی تیکه ل نه بیت...

خِرمی وَكِيسِي يَفَ فِيهِ وَذَفَ ... فَمُفَكَّهُ وَمُفَقَّفُ حَلْمٌ

ئەم بەیته شیعره، ۱۳ پیته، ۳۱ جاریش ئایه تی "فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ" دووباره بۆ ته وه،
ئەو دوو رسته يه، يه کەم پیتی ئەو ئایه تانه لە خۆ گرتووه کە لە دواى ئەو ۱۳ ئایه ته وه هاتووه...

بۇ نموونه:

یه کەمین ئایه ت، ئایه تی ۱۳ يه، ئایه تی دواترى:

﴿خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَارِ﴾

ئایه ته کە بە پیتی (خاء) دەست پى دە کات بروانه شیعره کە بىش يه کەم پیت پیتی خائە...

دووھم ئایه ت، ئایه تی ۱۶ يه، ئایه تی دواترى:

﴿رَبُّ الْمَشْرِقِينَ وَرَبُّ الْمَغْرِبِينَ﴾

ئایه ته کە بە پیتی (راء) دەست پى دە کات بروانه شیعره کە بىش دووھم پیت پیتی رائە...

هەر ۱۳ ئایه ته کە بىش بەم شىوه يه ♥

وەرگۈپانى: ئەياد فەھمى

ریگای دووهم:-

خشتەيەك بۆ ئەوهى باشتر لە سوورەتى رەحمان تى بگەيت:

✓ ئايەتى ۱ هەتا ۱۳

باسى نىعىمەتە دىارەكانى خودا دەكات.

سەرەتا خودا باسى نىعىمەتى قورئان دەكات، ئەمەيش فەزلى و مەزنى قورئان دەردەخات، دواتر باسى دادپەروھرى دەكات كە ماھى كەس نەخۇن و لە كىشان و پىواندا دادپەروھربىن...

✓ ئايەتى ۱۴ هەتا ۲۵

باسى ئايەتە كانى خودا دەكات لە گەردوون و دەرياكاندا...

سەرەتا باسى ئافراندىنى مرۆڤ و پەرييەكان دەكات، دواتر باسى ئەو دوو دەريايىه دەكات كە بېيەك گەيشتون و تىكەلىش نابىن...

✓ ئايەتى ۲۶ هەتا ۳۲

باسى مانەوهى خودا و لەناوچۈونى سەرجەم ئافرىتىراوه كانە..

ئەوه جىڭىر دەكات كە تەنھا خودا دەمىنېتەوه و ھانى بەندەكانى دەدات تەنھا پەيوەست بن بەئەوهەوھە...

✓ ئايەتى ۳۳ هەتا ۳۷

باسى دەستەوسانبوونى پەرى و ئادەمىزىد دەكات بەرانبەر تواناي خودا، لەو ھەلۋىستەدا ھىچ كەسىك بەبى مۆلەتى خودا قىسە ناكات، لەو ھەلۋىستەدا ھەمووان يەكسانن شا و گەدا، گەورە و كۆيلە...

✓ ئايەتى ٣٨ هەتا ٤٠

باسى ھەستانى قيامەت و لىپرسىنەوە لە مروۋەكان دەكەت...

✓ ئايەتى ٤١ هەتا ٤٥

باسى سەرەنجامى تاوانباران دەكەت لە قيامەتدا...

✓ ئايەتى ٤٦ هەتا ٧٧

باسى دىيمەنەكانى ناو بەھەشت دەكەت كە بۆ ئىمەنداران سازكراوه، ستايىشى ئافرهتاني بەھەشت دەكەت بەوهى پاك و بىيگەردن كە ئەمەيش مەزنى ئەم سىفەتە دەردەخات...

✓ ئايەتى ٧٨

كۆتايى سوورەتە كە باس لە مەزنى و گەورەي پەروردگار دەكەت. نىعمەتە كانى خودا و ئايەتە كانى ئەوھ پىويىست دەكەن بە مەزنى بىانىن و بەجوانى پەرسىتشى بىكەين...♥

وەرگۈرانى: ئەياد فەھمى

ریگای سی یه‌م:-

سووره‌تی ره‌حمان له‌گه‌ل ته‌فسیری ئاساندا

(بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ)

به ناوی خودای به‌خشنده و میهره‌بان

﴿الرَّحْمَنُ ۱﴾

خوای میهره‌بان، کانگای سۆز و ره‌حمه‌ت.

﴿عَلَمَ الْقُرْءَانَ ۲﴾

قورئانی فیرى ئاده‌میزاد کردووه (ئەمەيش پیروزترین ناز و نیعمه‌تە کە ئیماندار لىٰ بە‌ھره‌وھر ببیت له‌م ته‌مه‌نه کورته‌ی ژیانی دنیادا)

﴿خَلَقَ الْإِنْسَنَ ۳﴾

ھەر خوا ئاده‌میزادی دروست کردووه.

﴿عَلَمَهُ الْبَيَانَ ۴﴾

ھەر ئە‌ویش فیرى گوفtar و ئاخاوتى کردووه.

﴿الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ۵﴾

خۆر و مانگىشى بە‌حسابىگى ورد دروست کردۇون و دايىناون له‌خولگە کانياندا له‌سوورانه‌وھدان.

﴿وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَا ۶﴾

ئەستىرە و درەختە کان، رووه‌کە بى قەدو درەختە بە‌رزە کان ھە‌موويان، سوژدەدەن بۆ دروستكاريان (لە‌نە‌خشە‌ی ديارى کراو دە‌نماچن کە بۆيان دانراوه)

﴿وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ٧﴾

ئاسمانىشى بەرزو بلند كردۇتەوە (بى كۆلە كە و بى ستوون) و تەرازوو پىوهى بۆ ھەموو شتىك داناوه (ھەموو شت بە ياسايە و هيچ شتىك بەھەرەمە كى و بە بى ھودەدروست نە كراوه).

﴿أَلَّا تَطْغُوا فِي الْمِيزَانِ ٨﴾

ئيوهش ئەي نەوهى ئادەم با تەرازوو پىوهرتان يېكۈپىك بىت و ستهم لە يەكتەر مەكەن.

﴿وَأَقِيمُوا الْوَرْزَنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ٩﴾

دادپەرورىن لە كىشان و پىواندا، تەرازوو بازىي مەكەن و كەم فرۇشى ئەنجام مەدەن.

﴿وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ١٠﴾

زەويىشى بۆ خەلکى را خىستووه و بارى هىنناوه (تا ژيانى خۆيانى تىادا بەرنەسەر)

﴿فِيهَا فِكِهٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ الْأَكْمَامِ ١١﴾

جۆرەها ميوھى تىدا دىتە بەر، ھەرودە خورماي خاوهن دەفرى گولدانى بۆ فەراھەم هىنناون.

﴿وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ١٢﴾

ھەرودە جۆرەها دانە و ئىلەي خاوهن كاو پەلۋىدار و بۆنخۇشى تىادا بەرھەم هىنناوه.

﴿فَبِإِيْٰ إِلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ١٣﴾

جا ئىتىر گروي ئادەمیزاد و پەرى بەكام لەنازو نىعەمەتە كانى پەرودەردىگار بىرۇ ناكەن، كامەمى پەسەند ناكەن!

﴿خَلَقَ الْإِنْسَنَ مِنْ صَلْصِلٍ كَالْفَخَّارِ ١٤﴾

ئادەمیزادى دروستكردووه لە قورىيىكى وشك بۇو، وەك فەخفورى.

﴿وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ١٥﴾

پەرييە كانيشى لە بلىسەي ئاگەر دروست كردۇووه.

﴿ فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ ۱۶ ﴾

﴿ رَبُّ الْمَسْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۚ ۱۷ ﴾

خودا خاوهنى هەردوو رۇژھەلات و ھەردوو رۇژئاوايە.

﴿ فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ ۱۸ ﴾

﴿ مَرَحَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ۚ ۱۹ ﴾

ئاوى دوو دەريايى بەرهلا كردوووه و بەيەك گەياندوووه، تىكەلىش نابن.

﴿ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ۚ ۲۰ ﴾

چونكە لهنىوانىاندا بەرىبەستىك ھەيە نايەلىت تىكەل بىن (ئەم دىاردەيە لهنىوان دەريايى سې و زەريايى ئەتلەسىدا و دەريايى سوورو دەريايى عەربىدا ئاشكارىيە)

﴿ فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ ۲۱ ﴾

﴿ يَخْرُجُ مِنْهُمَا الْلُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ ۚ ۲۲ ﴾

لە دوو جۆر دەريايىه مرواري و مەرجان دەردەچن (كەدوو جۆر گەوهەرى بەنرخن)

﴿ فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ ۲۳ ﴾

﴿ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَاتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَمُ ۚ ۲۴ ﴾

ھەرچى كەشتى ھەيە لەدەرياكاندا وەك بەيداخ، وەك شاخ ھاتوچق دەكەن، ھەر خوايش خاوهنىانە.

﴿ فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۚ ۲۵ ﴾

﴿ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ۚ ۲۶ ﴾

ھەموو ئەو كەسانەي لەسەر رۇوي زەوين،

ھەر ھەمووى فەوتاواو تىاچووه دەبىت بىرن.

﴿ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلْلِ وَالْإِكْرَامِ ﴾ ۲۷

ته‌نها زاتی په روهدگاری خاوهن بلندی و ریزداری تویه که ده مینیت‌هه و

﴿ فَبِأَيِّ ءَالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴾ ۲۸

﴿ يَسْأَلُهُ مَنِ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَاءٍ ﴾ ۲۹

هه موو گیانله بهر و زینده و هران له ئاسمانه کان و زه‌ویدا به روده‌وام به گوفتار و به زمانی حاچ، داوای پیداویستی و داخوازیه کان له په روهدگار ده که‌ن، هه موو رۆژیک و هه موو کاتیک.

﴿ فَبِأَيِّ ءَالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۳۰﴾

﴿ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيْهَةُ الْثَّقَلَانِ ۳۱﴾

ئه‌ی گروی ئاده میزادو په‌ری، رۆژیک دیت به تایبهت لیتان ده پرسینه‌هه و دادگایتان ده که‌ین (خوای بالاده‌ست هه‌ره‌شہ لهم دوو دهسته‌یه له دروستکراوه کانی ده کات، که له هه‌ندیک رۆوه‌وھ سه‌رپشکی کردوون و ئازادی داونه‌تی، به‌لام زوربیه‌یان یاخی و سه‌رکه‌شن، قور به سه‌ر یاخیه کان له و رۆژه‌دا).

﴿ فَبِأَيِّ ءَالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۳۲﴾

﴿ يُعْشَرَ الْجِنْ وَالْإِنْسِ إِنِ آسْتَطْعَتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَآنْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَنٍ ۳۳﴾

ئه‌ی گروی په‌ری و ئاده میزاد ئه‌گه‌ر ده‌توانن به‌به‌شہ کانی ئاسمانه کان و زه‌ویدا ده‌رچن، ئه‌و کاره ئه‌نجام بدهن، دلنياش بن که ئه‌و کاره به‌هۆی ده‌رگای ماددی و توانای مەعنە‌ویه‌وھ نه‌بیت ئه‌نجام نادریت.

﴿ فَبِأَيِّ ءَالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۳۴﴾

﴿ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّنْ نَارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ ۳۵﴾

خو ئه‌گه‌ر له سنور ده‌رچوون، بلیسەی ئاگرتان هاواری له‌گه‌ل مسى تو اوهدا بو رووانه ده‌کریت، ئیتر شکست ده‌خون و سه‌رکه‌وتوو نابن.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۖ﴾ ۳۶

﴿فَإِذَا آنَشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَزْدَةً كَالْدَهَانِ ۖ﴾ ۳۷

کاتیک دیت ئاسمان لهت ده بیت و وه کو گولیکی سور دیته به رچاو، ياخود وه ک رونی قرچاوی لى دیت (ئەمهش قۆناغیکە له قۆناغە کانی تېکچوونى)

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۖ﴾ ۳۸

﴿فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْلِلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسٌ وَلَا جَانٌ ۖ﴾ ۳۹

ئەو رۆزە هەموو شت رۇون و ئاشکرايە، پرسیار له گوناھانى ئادەمیزاد و پەرييە کان ناكريت، (رەنگەئەوھە قۆناغیک بیت له قۆناغە کان، کە بە رۇخساريان جىادە كرىنەوھە)

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۖ﴾ ۴۰

﴿يُعَرَّفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوْصِي وَالْأَقْدَامِ ۖ﴾ ۴۱

ئىنجا تاوانكار و گوناھباران بەرووخسارياندا دەناسرىيەوھە، ئەوسا دەست گىر دەكريت له ناواچەوانيان و فاقچيان و گلۇييان دەكەن و فرى دەدرىيە ناو ئاگرى دۆزەخەوھە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۖ﴾ ۴۲

﴿هُذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ ۖ﴾ ۴۳

دەوترىت: ئەمه ئەو دۆزەخەيە تاوانباران بىرواييان پىيى نەبوو!

﴿يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ۖ﴾ ۴۴

جا لەنيوان ئاگر و ئاوي گەرمدا كە بە سەرچاوه ياندا دەكريت ھەر دەخولىيەوھە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ ۖ﴾ ۴۵

﴿وَلَمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ۖ﴾ ۴۶

بۇ ئەو كەسەش لە مەقامى پەروەردگارى خۆى ترسابىت، دوو باخى رازاوه ئاماھىيە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٤٧﴾

﴿ذَوَاتَآ أَفْنَانِ ٤٨﴾

ئە دوو باخەش، خاوهنى دار و درەختى گەلا ناسك و جوان و بريىسکەدارە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٤٩﴾

﴿فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ٥٠﴾

دوو سەرچاوهى لە كانى و ئاوى سازگاريان تيادايىه و بە خور بە جۆگە لە كاندا دەرۇن.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٥١﴾

﴿فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فُكَاهَةٍ زَوْجَانِ ٥٢﴾

لەھەمۇو جۆرە مىوهىيەك دوو جۆريان تيادايىه.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٥٣﴾

جا ئىتىر گروى ئادەمیزاد و پەرى بە كام لە نازۇ نىعىمەتە كانى پە روھە دەگار بىروا ناكەن، كامەمى پە سەند ناكەن.

﴿مُتَّكِينَ عَلَىٰ فُرْشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرِقٍ وَجَنَّى الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ٥٤﴾

لەو بەھەشتە خۆشەدا بە خىته وەران لە سەر كورسى و قەنەفە و جىيگە و رىيگە خۆشە كان، شانىيان داداوه كە لە ئاورىشىمى تايىبەت ناواخن كراوه، لېكىردىنەوەي ھەر مىوهىيەكىش نزىك و ئاسانە و درەختە كان خۆيان سەر فرو دەھىپىن بۆ ئە و بە خىته وەرانە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٥٥﴾

﴿فِيهِنَّ قُصْرٌ الْطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثُنَ إِنْسُ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانُ ٥٦﴾

لەو بەھەشتەدا حۆرى تيادايىه كە تەنھا تە ماشاي هاوسەرە كانيان دە كەن، پىش ئەوان دەستى كە سىيان لىينە كە وتۈوه، نە لە گروى ئادەمى و نە لە پەرى.

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٥٧

﴿كَانُهُنَّ آلِيَاقُوتُ وَآلْمَرْجَانُ﴾ ٥٨

ئەو ھاوسەرانە لە جوانى و شۆخ و شەنگى و قەشەنگىدا وە كۈي ياقوقۇت و مەرجان وان (كەدوو جۆر گەوهەرى بە نىرخن، لە دەريا دەردەھىنرىن).

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٥٩

﴿هَلْ جَرَاءُ الْإِحْسَنِ إِلَّا الْإِحْسَنُ﴾ ٦٠

مە گەر پاداشتى چاكە تەنها چاكە نىيە؟!

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٦١

﴿وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّاتٌ﴾ ٦٢

جىگە لەو دوو بەھەشتەيى كە باس كرا، بەھەشتى تىريش ئامادەيە بۇ ئەوانەيى كە پلەو پايەيان وا لە خوار خاوهنى دوو بەھەشتى ناوبر اوھوھ.

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٦٣

﴿مُدْهَاهَاتٌ﴾ ٦٤

(ئەو بەھەشتانەش) ئەو نىدە سە وز دەنۋىين مەيلە و رېش دەچنە وە لە جوانى و تۆخىدا.

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٦٥

﴿فِيهِمَا عَيْنَانِ نَصَّاحَاتٍ﴾ ٦٦

دwoo سەرچاوهى هەل قوللۇويان تىدىايە (كە دىيمەنيان زۆر دەلفرىنە).

﴿فَبِأَيِّ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٦٧

﴿فِيهِمَا فُكَاهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَانٌ﴾ ٦٨

درەختى مىوه و دارخورما و ھەناريان تىدىايە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٦٩

﴿فِيهِنَّ خَيْرٌ حِسَانٌ﴾ ٧٠

لەو بەھەشتانەدا حۆرى جوان و شۆخ و شەنگ و رەوشت بەرزى تىادايە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٧١

﴿حُورُ مَقْصُورُتُ فِي الْخِيَامِ﴾ ٧٢

حۆرى چاۋگەش و چاۋرەش، لەو دەوارەتايىھەتىانەي كەبۆيان ئامادە كراوهەدۇر ناكەونەوە.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٧٣

﴿لَمْ يَطْمِثُهُنَّ إِنْسُنٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ﴾ ٧٤

ئەو حۆريانە، پىش ئەوان دەستى كەسيان لىينە كەوتۇوه، نە لەگرۇي ئادەمى و نە لەپەرى.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٧٥

﴿مُتَّكِينَ عَلَى رُفَرِفٍ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ﴾ ٧٦

شانيان داداوه لەسەر پىشى سەوزىباۋى جوان و دۆشە كى ناياب و رازاواه.

﴿فِيَأْيٰ ءالَّاءِ رَبُّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ ٧٧

﴿تَبَرَّكَ أَسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلْلِ وَالْإِكْرَامِ﴾ ٧٨

موبارەك و بەرزو بەرىزە ناوى پەروەردگارى تۆ، چونكە ئەو زاتىكە خاوهنى بەرزى و بلندى و
رىزى بى سنوورە بۆ ئىمандاران.

ئامادە كىدىن: ئەيداد فەھمى

ریگای چواره‌م:-

دوای له به رکردنی سووره‌تی ره حمان، چهند جاریک ئەم نووسراوه بخوینه وە،
ھەم باشتى لىنى تىدەگەيت، ھەم تاقىكىردنەوە يە كى بچووكىشە بۇ
تەفسىرە كەي...

* يە كەمین ئايەت كە {فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ} دىت ئايەتى ۱۳ يە، دواتر خودا باسى ئافراندى
مرۆڤ و پەرييە كان دەكات

﴿خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَارِ (۱۴) وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ﴾...

* خودا تۆى ئافراندوه و پەروه ردگارى تۆيە، ئافرىنه‌رى ھەموو شتىكە: ﴿رَبُّ الْمَشْرِقِينَ وَرَبُّ
الْمَغْرِبِينَ﴾

دwoo دەريايى گەياندووه بەيە كە بې ئەوهى تىكەلى يەكترى بىن: ﴿مَرْجَ الْبَخْرَىٰ يَلْتَقِيَانِ (۱۹)
بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ﴾

* دواتر لە خوت پرسە سوودى دەرياكان چىيە؟
وەلامە كەي لە ئايەتى دواتردايە: ﴿يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ (۲۲)﴾

* دواتر خودا باسى سىيىھەم نىعىمەتى دەرياكان دەكات :
﴿وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَآتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ (۲۴)﴾

* باشه هه موو ئه مانه نیعمه تی خودان، ئایا ئه م نیعمه تانه بەردەوام دەبن و لەناوناچن؟ !
وەلامە كەھى لە ئايەتى دواتردايە : ﴿كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانِ (٢٦) وَيَقِيَ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ﴾

* كە هه موو ئه مانه فەنا دەبن، پىويىستە ئىمەيش داواى ليخۆشبوون و رەحمەتى لى بکەين :
﴿يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ (٢٩)﴾

* خودا ليپرسينە وەمان لەگەل دەكات لەسەر گوفتار و رەفتارە كانمان، ﴿سَنْفُرُغْ لَكُمْ أَيْهَا الثَّقَلَانِ (٣١)﴾

* دواتر خودا باسى مرۆڤ و پەرييە كان دەكات و رووييان تىدەكات و دەفرەرمۇيت:
﴿يَا مَعْشَرَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ إِنِ اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفُذُوا مِنْ أَفْظَارِ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ فَأَنْفُذُوا لَا تَنْفُذُونَ إِلَّا بِسُلْطَانٍ (٣٣)﴾

* كە پەرييە كان دەيانە وىت لە ئاسمانە وەھە والىك بىزانن، ئەنجامە كەھى ئاوا دەبىت
﴿بُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِنْ نَارٍ وَنَحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرَانِ (٣٥)﴾

* دواتر خودا باسى نەمانى ئاسمان دەكات : ﴿فَإِذَا أَنْشَقَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَالْدَهَانِ (٣٧)﴾

* ئەمەيش يە كىيکە لەنيشانە كانى هاتنى قىامەت،

لەدواى ئەوه چى روودەدات؟

﴿فَيَوْمَئِذٍ لَا يُسَأَلُ عَنْ ذَنْبِهِ إِنْسُنٌ وَلَا جَانٌ (٣٩)﴾

* دواتر جیاکاری ده کریت له نیوان بی باوهان و برواداره تاوانباره کان،

{يُعَرِّفُ الْمُجْرِمُونَ بِسِيمَاهُمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْأَقْدَامِ} ٤١

* دواتر باسی سه رهنجامی تاوانبار و خراپه کاره کان ده کات،

﴿هَذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي يُكَذِّبُ بِهَا الْمُجْرِمُونَ (٤٣) يَطْوُفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ آن﴾

* ئینجا دیته سه رهنجامی ئاکارچاکه کان، {ولَمْنَ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَانِ ٦}

* سیفهتی ئه و دوو به هه شته چونه؟ ﴿ذَوَاتًا أَفْنَانِ ٤٨﴾

* ئهی چى تىدايىه؟ ﴿فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ٥٠﴾

* دواتر چەندىن نىعمەتى نىyo به هه شت باس ده کات

﴿فِيهِمَا مِنْ كُلِّ فَاكِهةٍ زَوْجَانِ ٥٢﴾، ﴿مُتَّكِئِنَ عَلَى فُرْشٍ بَطَائِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرِقٍ وَجَنَّى الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ٥٤﴾

* لەو به هه شته دا حورى هەيە بۆ پياوان:

﴿فِيهِنَّ قَاصِرَاتُ الطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثُنَّ إِنْسُنٌ قَبْلُهُمْ وَلَا جَاءُ ٥٦﴾

* ئهی سیفاتى ئه و ئافره تانه چىيە؟

﴿كَانُهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ ٥٨﴾

* وەک ئه وەی سه رت سورماوه لەو هەموو نىعمەتە، هەربىويە خودا دەفه رمویت :

﴿هَلْ جَزَاءُ الإِحْسَانِ إِلَّا الإِحْسَانُ ٦٠﴾

* ئەی باخ و باخاتى تر ھەيە؟ {وَمِنْ دُونِهِمَا جَنَّاتٍ ٦٢}

* سيفەتە كەي چىيە؟ {مُدْهَامَاتَانِ ٦٤}

* چى تىدايە؟ {فِيهِمَا عَيْنَانِ نَصَارَاتَانِ ٦٦}

* لەو سەرچاوهى ئاوەوھە چ شتىك بەرھەم دىت؟!

{فِيهِمَا فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَانٌ ٦٨}

جگە لەمە چيان بۇ ئامادەيە؟ {فِيهِنَّ حَيْرَاتٌ حِسَانٌ ٧٠}

* مەبەست لە حِسَانٌ چىيە؟ {حُورُّ مَقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ٧٢}

* سيفاتيان چىيە؟ {لَمْ يَظْمِنْهُنَّ إِنْسَنٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌ ٧٤}

ئەي شوينيان كويىيە؟

{مُتَكَبِّئَنِ عَلَى رَفْرِ خُضْرٍ وَعَبْقَرِيٍّ حِسَانٍ ٧٦}

دواي ئەم ھەموو نىعمەتانا، پىويىستە سوپاسى خودا بکەين، وەك چۆن سوورەتە كە بە سەنا و ستايىشى خودا دەستى پى كرد، {تَبَارَكَ اسْمُ رَبِّكَ ذِي الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ٧٨}

وەرگىزلىنى: ئەيداد فەھمى

شیوازی پرسیاره کان بهم جوړه ئه بیت:

۱. هه لبڑاردن

۲. بوشایی

۳. راست و هه له

۴. پرسیارو وهلامی کورت

چهند تیبینیه ک دهرباره‌ی تاقیکردنه وه که:

۱. فه تھو زهمه و که سره کیشه یان نیه ئه گهر نه شنوسرین له ئایه ته کاندا به لام ((شہدہ ۶۷))
نمره‌ی له سره.

۲- تاقیکردنه و که نوسینه کیه و بهزاره کی هیچ شتیک له به شداربوان ناپرسنیته وه.

به هیوای سه رکه و تن بو هه مو وان

له دوعای خیر بی به شمان مه که ن

